

Miljøministeriet
Departementet

Folketingets Miljø- og Fødevareudvalg

Den 22. august 2024
MIM 95-24
Sagsnummer: 2021-1298

./.

Vedlagt fremsendes til udvalgets orientering Miljøministeriets notat om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 for så vidt angår hexabromcyclododecane.

Den delegerede retsakt træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-tidende, med mindre Rådet eller Europa-Parlamentet forinden gør indsigelse.

Den delegerede retsakt vurderes generelt at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU positivt.

Regeringen kan støtte forslaget, og at Rådet derfor ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Med venlig hilsen

Magnus Heunicke / Henrik Hedeman Olsen

Delegerede retsakter

Den 20. august 2024
MIM 95-24

NOTAT OM DELEGERET RETSAKT

om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 for så vidt angår hexabromcyclododecane (delegeret retsakt)

KOM-dokument foreligger ikke

Resumé

Kommissionen har fremlagt forslag til en delegeret forordning om ændring af Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 (POP-forordningen) for så vidt angår stoffet hexabromcyclododecane (HBCDD). HBCDD er en bromeret flammehæmmer og et POP-stof. POP-stoffer er stærkt problematiske stoffer, der er svært nedbrydeligt i miljøet, ophobes i fødekæden, er skadeligt for menneskers sundhed og miljø og transporteres over lange afstande. HBCDD blev i 2016 optaget på POP-forordningens bilag I med henblik på at opfylde EU's forpligtelser i henhold til Stockholmkonventionen om POP-stoffer, hvor stoffet i 2013 var blevet optaget på konventionens bilag A med virkning fra 2014. Ved optagelsen af HBCDD på POP-forordningens bilag I blev der fastsat en grænseværdi for utilsigtet sporforurening (UTC) på 100 mg/kg (0,01 vægtprocent) eller derunder. På grundlag af en fornyet overvejelse foreslås UTC-grænsen for HBCDD med nærværende forslag sænket fra 100 mg/kg (0,01 vægtprocent) til 75 mg/kg (0,0075 vægtprocent) for alle anvendelser, dog således at der ved fremstilling af ekspanderet polystyren (EPS) og ekstruderet polystyren (XPS) til brug som isoleringsmateriale i bygninger eller anlægsarbejder, hvori indgår genanvendt polystyren med HBCDD, fastsættes en UTC-grænse for det genanvendte polystyren på 100 mg/kg (0,01 vægtprocent). Det foreslås endvidere, at Kommissionen foretager en fornyet overvejelse af undtagelsen inden 1. januar 2026. Den delegerede retsakt træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-tidende, med mindre Rådet eller Europa-Parlamentet forinden gør indsigelse. Den delegerede retsakt vurderes generelt at påvirke beskyttelsesniveauet i Danmark og EU positivt. Forslaget vurderes ikke at have væsentlige statsfinansielle konsekvenser eller konsekvenser for erhvervslivet. Regeringen kan støtte forslaget, og at Rådet derfor ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede retsakt, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Baggrund

Kommissionen har d. 18. juli 2024 fremlagt forslag til delegeret forordning om ændring af bilag I i Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2019/1021 om persistente organiske miljøgifte (POP-forordningen) for så vidt angår stoffet hexabromcyclododecane (HBCDD). Forslaget til delegeret

forordning har hjemmel i POP-forordningens artikel 15, stk. 1, som tillægger Kommissionen beføjelser til at vedtage delegerede retsakter med henblik på at ændre bilag I, II og III til forordningen for at tilpasse dem til ændringer i listerne over stoffer fastsat i bilagene til Stockholmkonventionen om persistente organiske miljøgifte (Stockholmkonventionen) eller protokollen til 1979-konventionen om grænseoverskridende luftforurening over store afstande angående persistente organiske miljøgifte (protokollen) eller for at ændre eksisterende registreringer eller bestemmelser i bilag I og II til forordningen med henblik på at tilpasse dem til den videnskabelige og tekniske udvikling.

Den delegerede retsakt træder i kraft 20 dage efter offentliggørelse i EU-tidende, medmindre Europa-Parlamentet eller Rådet gør indsigelse indenfor en frist på 2 måneder. Fristen for indsigelse kan forlænges med 2 måneder efter anmodning fra enten Europa-Parlamentet eller Rådet. Europa-Parlamentet træffer beslutning om indsigelse med absolut flertal. Rådet træffer beslutning om indsigelse med kvalificeret flertal. Medlemslandenes eventuelle indsigelser eller anmodninger om forlængelse af fristen skal fremsendes til Rådets Sekretariatet senest d. 30. august 2024. Rådet har indtil d. 19. september 2024 til enten at gøre indsigelse eller anmode om en forlængelse af fristen for at gøre indsigelse. Er der et kvalificeret flertal blandt medlemslandene for ikke at gøre indsigelse, forventes forslaget sat på dagsordenen på et møde i Rådet med henblik på at træffe beslutning om, at der ikke gøres indsigelse. Datoen for Rådets møde kendes ikke på nuværende tidspunkt.

Formål og indhold

POP-forordningen gennemfører de forpligtelser, der er indeholdt i Stockholmkonventionen og protokollen, i EU. Forordningen forbyder fremstilling, markedsføring og anvendelse af de stoffer, som er opført på forordningens bilag I, såvel alene som i blandinger eller i artikler. Bilag I opregner de enkelte stoffer, hvor del A omfatter stoffer, som er omfattet af både Stockholmkonventionen og POP-protokollen, mens del B omfatter stoffer, som alene er opført på protokollen. I bilag I kan der for de enkelte stoffer fastsættes specifikke undtagelser vedrørende anvendelse som mellemprodukt eller andre præciseringer.

På Stockholmkonventionens 6. partsmøde i maj 2013 blev det besluttet at optage HBCDD på konventionens bilag A over de kemikalier, hvis fremstilling, anvendelse, import og eksport bør forbydes, og for hvilke der bør træffes retlige og administrative foranstaltninger for at udfase dem, dog med en specifik undtagelse for fremstilling og anvendelse af HBCDD i ekspanderet polystyren og ekstruderet polystyren i bygninger. Denne ændring af konventionens bilag A trådte i kraft november 2014.

HBCDD er et POP-stof. POP-stoffer er stærkt problematiske stoffer, der er svært nedbrydeligt i miljøet, ophobes i fødekæden, er skadeligt for menneskers sundhed og miljø og transporteres over lange afstande. HBCDD tilhører gruppen af bromerede flammehæmmere. Det har længe været den vigtigste flammehæmmer til anvendelse i isoleringsmaterialer af ekspanderet polystyren (EPS) eller ekstruderet polystyren (XPS). HBCDD har endvidere været anvendt i tekstiler, i materialer til emballering og til såkaldt high-impact polystyrene (HIPS) til elektriske og elektroniske anvendelser.

Med Kommissionens forordning (EU) 2016/293 af 1. marts 2016 blev HBCDD optaget på POP-forordningens bilag I, del A, med henblik på at opfylde EU's forpligtelser i henhold til Stockholmkonventionen. Ved optagelsen blev der fastsat en grænseværdi for utilsigtet sporforurening (UTC) af HBCDD på 100 mg/kg (0,01 vægtprocent) eller derunder. Der blev endvidere fastsat en betinget undtagelse fra forbuddet for så vidt angik markedsføring og anvendelse af artikler med

HBCDD i EPS og XPS i bygninger. Endelig blev det fastsat, at Kommissionen skulle tage den fastsatte UTC op til fornyet overvejelse senest den 22. marts 2019.

Fremstilling, markedsføring og anvendelse af HBCDD i EU er stort set blevet udfaset mellem 2014 og 2016, og der er i øjeblikket ingen anvendelser tilladt i EU, bortset fra brugen af HBCDD indeholdt i EPS-artikler, der allerede var i brug i bygninger før 21. februar 2018 og HBCDD indeholdt i XPS-artikler, der allerede er i brug i bygninger før den 23. juni 2016. Alle specifikke undtagelser i henhold til Stockholmkonventionen for produktion og brug af HBCDD udløb i november 2019.

På grund af tidligere og nuværende genanvendelsesaktiviteter forekommer HBCDD i genanvendt plast og produkter fremstillet heraf i koncentrationer fra nogle få mg/kg op til mere end tusind mg/kg. Der er bekymring for, at nye anvendelser af genanvendt polymermateriale, som i sin oprindelige anvendelse var flammehæmmet, har ført til den uønskede tilstedeværelse af forbudte bromerede flammehæmmere i varer som legetøj til børn, genstande i kontakt med fødevarer og polystyrenemballage. Mens den nuværende genanvendelse af EPS er begrænset, forventes genanvendelsen af EPS-isoleringsmateriale fra nedrivninger at vokse kraftigt i volumen i de næste årtier.

Med Kommissionens forslag til delegeret forordning foreslås UTC-grænsen for HBCDD sænket fra 100 mg/kg (0,01 vægtprocent) til 75 mg/kg (0,0075 vægtprocent) for alle anvendelser, dog således at der ved fremstilling af EPS og XPS til brug som isoleringsmateriale i bygninger eller anlægsarbejder, hvori indgår genanvendt polystyren med HBCDD, fastsættes en UTC-grænse for det genanvendte polystyren på 100 mg/kg (0,01 vægtprocent). Det foreslås endvidere, at de foreslåede undtagelser revideres og vurderes af Kommissionen senest den 1. januar 2026.

Europa-Parlamentets udtalelser

Den delegerede retsakt forelægges Europa-Parlamentet.

Nærhedsprincippet

Der er tale om gennemførelsesforanstaltninger til en allerede vedtaget retsakt. Det er derfor regeringens vurdering, at det følger heraf, at forslaget er i overensstemmelse med nærhedsprincippet.

Gældende dansk ret

I Danmark er der ikke nationalt fastsat regler for stoffet HBCDD.

Konsekvenser

Lovgivningsmæssige konsekvenser

En vedtagelse af forslaget har ingen lovgivningsmæssige konsekvenser.

Økonomiske konsekvenser

Forslaget har ingen væsentlige statsfinansielle eller administrative konsekvenser for det offentlige eller konsekvenser for EU's budget.

Forslaget skønnes ikke at have væsentlige samfundsøkonomiske konsekvenser.

Forslaget vurderes ikke at medføre nævneværdige erhvervsøkonomiske konsekvenser.

Beskyttelsesniveauet og andre konsekvenser

Forslaget skønnes at have positiv virkning for beskyttelsesniveauet i Danmark og EU, idet den lavere UTC-grænse vil medføre, at flere nye produkter fremstillet af genanvendt polymermateriale med HBCDD, herunder legetøj til børn, genstande i kontakt med fødevarer og polystyrenemballage, vil blive omfattet af forbuddet mod fremstilling, markedsføring eller anvendelse til gavn for beskyttelsen af menneskers sundhed og miljøet. Hertil kommer, at der ved fremstilling af EPS og XPS til brug som isoleringsmateriale i bygninger eller anlægsarbejder, hvori indgår genanvendt polystyren med HBCDD, fastsættes en UTC-grænse for det genanvendte polystyren på 100 mg/kg (0,01 vægtprocent).

Høring

Forslaget har været sendt i skriftlig høring i Miljøspecialudvalget, som ikke havde kommentarer.

Generelle forventninger til andre landes holdninger

Man er fra dansk side ikke bekendt med offentlige tilkendegivelser om forslaget i andre medlemsstater.

På baggrund af tidligere afstemninger om lignende forslag forventes der at være et kvalificeret flertal for forslaget blandt medlemsstaterne.

Regeringens generelle holdning

Regeringen kan støtte forslaget, og at Rådet derfor ikke gør indsigelse mod udstedelsen af den delegerede forordning, og vil 8 dage fra oversendelsen af nærværende notat lægge dette til grund.

Tidligere forelæggelser for Folketingets Europaudvalg

Sagen har ikke tidligere været forelagt Folketingets Europaudvalg.